

Bibliografya

1934 - 1935 SENESİ HUKUKİ NEŞRİYATI

Ö N S Ö Z

İlmî çalışabilmek için ilim malzemesine ihtiyaç vardır. Bu ihtiyacı tatmin edecek **ilmî neşriyattır**. Alimin bilgi sahasında kendine terettüp eden vazifeyi başarabilmesi için muhtaç olduğu ilim malzemesinin **nerede bulunduğunu** bilmesi elzemdir. Bilhassa « **b i b l i y o ğ r a f y a l a r** » alimin vazifesini kolaylaştıran mühim bir vasıtadırlar. 1934 senesindenberi neşredilmekte olan **TÜRKİYE BİBLİYOGRAFYASI** ilmî mecmualarda çıkan yazıları ihtiva etmediğinden bu noksanlığı telâfi maksadiyle kendi ihtiyacım için aşağıdaki hukukî bibliyografyayı tanzim ettim. Fakat sayın meslektaşlarım için de faydeli olacağını düşünerek **HUKUK FAKÜLTESİ MECMUASI**'nda da neşrini münasip buldum.

Vücade getirdiğim bibliyografya 1934 ve 1935 senelerine şamildir. 1936 ve 1937 seneleri ikmal edilerek yakında neşredilecektir.

Bibliyografya hukuk sistem ve metodlarına göre tertip edilmiştir.

Soy adı almış olan Türk müelliflerinin soy adlarıyla yabancı soy adları başa alınmış ve öz adları bir virgülle ayrılarak sona yazılmıştır. Soy Adı Kanununun mer'iyeti mühletli dolayısıyla henüz soy adlarını seçmiyenler de bulunduğundan bu bibliyografyada soy adı almış olmıyan Türk müelliflerinin isimleri olduğu gibi yazılmıştır.

Kullanılan kısaltmalar şunlardır :

B — Basımevi. (Mecmuaların sahibi veya baş muharriri)

İst. — İstanbul.

- K. — Kuruş.
 Nr. — Numara.
 p. — Sahife.
 tt. — Türkçeye çevrilmiştir.
 Adliye C. — Adliye ceridesi.
 İst. Baro M. — İstanbul Baro Mecmuası.
 İst. H. F. M. — İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi
 Mecmuası.
 İzmir Bar. D. — İzmir Barosu Dergisi.
 Hukuk Gaz. — Hukuk Gazetesi.
 Mülkiye — Mülkiye. Aylık İctimaî İlimler Mecmuası.
 Siyasal Bilgiler — Siyasal Bilgiler « Mülkiye »
 Capitolium — Capitolium, Roma Hukuku ve Tarihi
 Mecmuası.

Tadat edilen eserler meyanında mevcut noksanların eser sahibleri tarafından lütfen bildirilmesini rica ederim.

Dr. Ernst E. Hirsch
 Ticaret Hukuku Ord. Profesörü

UMUMİYAT

Yusuf Cemal — Cumhuriyet Kanunları, Umumi ve hususî fihrist, Cihan K., İst. 1934, s. 232, (19,5 × 28,5), K. 150.

Derviş Emin — Sorgulu Kanunlar Kılavuzu, Cihan K., İst. 1934, s. 400, (12,5 × 17,5), K. 75.

Edip Kemal — Kanunlarımızı arama cetveli, Necmi İstikbal., İst. 1934, s. 304, (15,5 × 22,5).

Arman, L. — Türk Hukuk mevzuatı rehberi. (İkinci zeyli). Selâmet B., İst. 1935, s. 66, (20 × 27), K. 100.

İbrahim Hulûsi — Hükûmet İşlerinde Halka Kılavuz, Bozkurt B., İst. 1935, s. 256, (13,5 × 20), K. 100.

..... — Türk Hukuku Mevzuatı Rehberi (Birinci zeyli), A. Cevdet ve Ş. B., İst. 1934, s. 64, XXIV, (19,5 × 28,5), K. 200.

Orhan Arsal — Kurul Sözlüğü Denemesi 1, Selâmet B. , İst. 1935, s. 80, (16,5 × 24) , K. 75.

İrfan Emin — Adliye Müzesi, (Le musée juridique) **Hukuk Gazetesi** (1934) , No. 5.

HUKUK FELSEFESİ.

Honig, R. — Hukuk Felsefesi. İkinci Bası, tt. **Yavuz M. Bürhaneddin B.** , İst. 1935, s. 170, (14 × 19,5) , K. 100.

Honig, R. — Hukuk felsefesinin mana ve ehemmiyeti, tt. **Yavuz. Hukuk Gazetesi** (1934) , No. 3.

Adal, H. — Kelsenin Pür Hukuk Bilgisi, **Siyasal Bilgiler.** 1935 Nr. 46, 4 - 11.

Adal, H. — Kelsen'e göre devletle hukukun ayniyeti. **Siyasal Bilgiler** 1935 Nr. 50, 35 - 39.

Allendy, R. — Tüze Kurumları, tt. **Arsal, O.** İst. H. F. M. 1935 (1) 458 - 480.

Mutahhar Şerif — Taknine umumî bir nazar, **Mülkiye**, 1934 Nr. 42, 33 - 37.

Menemenci, E. — Hukukta « Integration » nazariyesi üzerine HUGO GROTIUS'un ve LEIBNİZ'in tesiri, İst. H. F. M. 1935 (1) 407 - 414.

Menemenci, E. — Profesör Roger Bonnard'a göre sübjektif hukuk, İst. H. F. M. 1935 (1) 48 - 59.

Jhering von — Hukuk Uğrunda Savaş, tt. **Rasih Yeğengil, Sinan B.** , İst. 1935, s. 79, (13,5 × 19) , K. 50.

Rasih Sait — Hukuk uğrunda mücadele, **Hukuk Gazetesi** (1934) No. 6, (1935) Nr. 7, 8.

Jhering, R. — Hukuk Nazariyesinin kurumuna doğru, tt. **Arsebük, E.** , Adliye C. 1935 455 - 482.

Jhering — Tasarruf Nazariyesi, tt. **Arsebük, E.** Adliye C. 1935, 44 - 63.

Honig, R. — Hukukun tarifine dair (Hak mefhumunun tespiti) (L'interprétation du droit - Définition de son idéal) , tt. **Yavuz, Hukuk Gazetesi** (1935) Nr. 8.

Honig, R. — Âmir Hukuk ve Tefsiri Hukuk, tt. **Belbez, H.** (Le droit impératif et le droit interprétatif) **Hukuk Gazetesi** (1935) Nr. 9.

Bozkurt, M. — Önen, Türk devrimi bakımından (Le droit, au point de vue de la Révolution Turque) , **Hukuk Gazetesi** (1935) Nr. 8.

Türel, A. — Yeni bir hukuk telâkkisi, **İzmir Barosu Dergisi** 1935, 1 ; 3 - 7.

Arsal, O. — Objektif hukuk kaidesi için yeni bir ölçü, **İst. H. F. M.** 1935 (1) 352 - 372.

..... — Günün Hukukî ve İcimai Meseleleri, tt. **Suphi Nuri, Vakit K.**, **İst.** 1935, s. 235, (12 × 18), K. 75.

Şevket Mehmed Ali — Hukuk Bakımından Buhran, **Adliye C.** 1934, 3937 — 3943.

Mazhar Nedim — İleri Hukuk, **Adliye C.** 1934, 3970 - 3992

HUKUK TARİHİ

Adliye Vekilliği — Türk Hukuku Tarihi, **Köyhocası B.**, Ankara 1935, s. 523, (17 × 25).

Onat, A. — Eski Türk Hukuku, **Hukuk Gazetesi** (1935) Nr. 10.

Honig, R. — Hukuk başlangıcı ve tarihi dersine ait hülâsa, tt. **Yavuz, Selâmet B.**, **İst.** 1934, s. 102, (14,5 × 21).

Honig, R. — Hukuk başlangıcı ve tarihi. İkinci bası, tt. **Yavuz, M.**, **Bürhaneddin B.**, **İst.** 1935, s. 264, (14 × 19,5), K. 125.

Ventura, M. — Roma Hukuku I, **A. İhsan B.**, **İst.** 1934, s. 259, (15 × 23), K. 300.

Honig, R. — Roma Hukuku, tt. **Şemseddin Talip, A. İhsan B.**, **İst.** 1935, s. 300, (15,5 × 24), K. 200.

Honig, R. — Die Bedeutung Istanbul für die Entwicklung des römischen Rechts und der Rechtswissenschaft, tt. **Aslanlı, H.** : Istanbulun, Roma hukuku ve hukuk ilminin tarihçesi itibarile haiz olduğu ehemmiyet, **Capitolium** 1934 (1), 9-26.

Talip, Ş. — Türkiyede Roma Hukuku tetkikleri : Studi di Diritto romano in Turchia, **Capitolium** 1935 (2), 69-87.

Jhering, R. — Roma Hukukunun tekâmül tarihi, tt. **Arsebük, E.**, **Adliye C.** 1935, 222 - 242.

Serdengeçti, E. — Roma dilinde Kelt-İtalik etkilerinin Truski (Tarku) etkileriyle karşılaşması, **Capitolium** 1935 (2), 129 - 139.

Paribeni, R. — Eski Roma'nın dini ve ahlâkı, **Capitolium** 1934 (1), 41 - 44.

Riccobono, S. — Imperator Iustinianus ve Roma hukukunun tadveni, **Capitolium** 1934 (1), 27 - 40.

Pringsheim, F. — Höhe und Ende der römischen Jurisprudenz tt. **Yavuz** : Roma hukukçuluğunun ikbal ve nihayeti, **Capitolium** 1934 (1), 65 - 90.

Pais, E. — Halk tribunluğu, **Capitolium** 1934 (1), 91 - 95.

Serdengeçti, E. — Romada « patria potestas » ile eski Türklerde « atakut » arasındaki fark, **Capitolium** 1934 (1), 96 - 109.

Collinet, P. — L'invention du contrat innommé : le responsum d'Ariston (Dig. 2, 14, 7, 2) et la question de Celsus (Dig. 12, 4, 16), tt. **Ferit Saymen** : Isimsiz akdin icadı : Aristonun cevabı (Dig. 2, 14, 7, 2) ve Celsusun sualı (Dig. 12, 4, 16), **Capitolium** 1935 (2), 113 - 128.

Paribeni, R. — Roma Hukukunda aile kurumu, tt. **Talip, Ş.** **İst. H. F. M.** 1935 (1) 79 - 96, 232 - 246, 373 - 386.

Honig, R. — Der wahre Sinn der Lex 109 Dig. 50. 17, tt. **Yavuz** : Dig. 50, 17 nin 109 numaralı kanununun hakikî manası, **Capitolium** 1934 (1), 110 - 134.

Honig, R. — Die Entwicklungslinie des Unterlassungsdelikts vom römischen bis zum gemeinen Recht, tt. **Medhi Ali** : İhmal ve teseyyüb suçlarının Roma Hukukundan eski Alman Hukukuna kadar olan inkişafı, **Capitolium** 1935 (2), 9 - 67.

Francisci, P. — Vittorio Scialoja, **Capitolium** 1935 (1), 147 - 173.

Haydar Rifat — 1885 te Adliye, **Hukuk Gazetesi** (1934) Nr. 2, 4, 5, 6.

KANUNLARİLE MAHKEME KARARLARININ MECMUALARI

Türkiye Büyük Millet Meclisi — Kavanin Mecmuası, Devre IV. İctima : 3, T. B. M. M. B., Ankara 1934, s. 1044, (20,5 × 29).

Türkiye Büyük Millet Meclisi — Kavanin Mecmuası, Devre IV. İctima : 4, Cilt 14, T. B. M. M. B., Ankara 1935, s. 402, (21 × 29).

Türkiye Büyük Millet Meclisi — Kavanin Mecmuası, Devre V. İctima : Fevkalâde, Cilt 15, T. B. M. M. B., Ankara 1935, s. 777, VI. 6, X, 73, (20 × 28,5).

Başvekâlet Nesriyat Müdürlüğü — Düstur, Cilt : 6, Başvekâlet B., Ankara 1934, s. 810, (17,5 × 25).

Başvekâlet Nesriyat Müdürlüğü — Düstur, Cilt : 15, Üçüncü tertip, Başvekâlet B., Ankara 1934, s. 1120, (17 × 25).

Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti — Gümrük ve Kaçakçılık Kanunları, Devlet B., İst. 1934, s. 395 (20,5 × 29).

Edip Kemal — Kanunlarımız, Cilt : VII, Necmi İstikbal B., İst. 1934, s. 1214, (15 × 23).

Edip Kemal — Kanunlarımız, Cilt : VIII, Necmi İstikbal B. , İst. 1934, s. 1198, (15 × 23) .

Karakoç, S. — Sicilli Kavanin. Onuncu cilt, Cihan K. , İst. 1934, s. 749, (17 × 26) .

Karakoç Sarkis — Sicilli Kavanin. On birinci cilt, Cihan K. , İst. 1935, s. 650, (17 × 25) .

Karakoç Sarkis — Sicilli Kavanin. On ikinci cilt, Cihan K. , İst. 1935, s. 930, (17 × 25) .

Karakoç Sarkis — Sicilli Kavanin. On dördüncü cilt, Cihan K. , İst. 1935, s. 988, (17 × 25) .

Adliye Vekâleti Neşriyat Müdürlüğü — 1931 Temyiz Kararları Hukuk Kısmı. Cilt : 10, Nur B. , İst. 1934, s. 251 (17 × 23,5) .

Adliye Vekâletin Neşriyat Müdürlüğü — 1932 Temyiz Kararları Hukuk Kısmı, Cilt : 12, Nur B. , İst. 1934, s. 316, (17 × 25) .

Adliye Vekâleti Neşriyat Müdürlüğü — 1933 Temyiz Kararları Hukuk Kısmı. Cilt : 14, Nur B. , İst. 1934, s. 300, (16,5 × 24,5) .

Fuat Sedat — Haşiyeli Temyiz Mahkemesi mukarreratı hü-lâsaları. Cilt : I. Kısım I, Bürhaneddin B. , İst. 1934 s. 139, (16 × 23,5) . K. 75.

Fuat Sedat — Haşiyeli Temyiz Mahkemesi mukarreratı hü-lâsaları. Cilt : I. Kısım 2, Sühulet B. , İst. 1934, s. 48, (16,5 × 24) . K. 50.

Fuat Sedat — Haşiyeli Temyiz Mahkemesi mukarreratı hü-lâsaları. Cilt : I, Kısım 3, Sühulet B. , İst. 1934, s. 88, (16,5 × 24) . K. 50.

Paçalıoğlu, F. — Haşiyeli Temyiz Mahkemesi mukarreratı hü-lâsaları. İst. 1935, s. 88, (16,5 × 23,5) , K. 50.

Paçalıoğlu, F. — Haşiyeli Temyiz Mahkemesi mukarreratı hü-lâsaları. Cilt II, Cihan K. , İst. 1935, s. 95, (16,5 × 24) . K. 75.

Paçalıoğlu, F. — Temyiz Mahkemesi heveti tevhidî içtihat kararları II, Cihan K. , İst. 1935, s. 115, (16,5 × 24,5) , K. 75.

AMME HUKUKU VE TEŞKİLÂTI ESASİYE HUKUKU

Ali Fuat — Esasive Hukuku Dersleri, Selâmet B. , İst. 1934, s. 248, (16 × 24) .

Crozat, Ch. — Amme Hukuku. İkinci Kısım, tt. Necdet Azak, A. Bozkurt B. , İst. 1934, s. 119, (15 × 22) .

Crozat, Ch. — Amme Hukuku. Semestr 5-6, tt. **Bedia**. Güneş B. , İst. 1934, s. 253. (16 × 23,5) .

Vinogradoff, P. — Devlet ve Hukuk, tt. **Erker, H.** , İzmir Barosu Dergisi 1935, (1) . 32.

Jennings, W. — Institution nazariyesi, tt. **Hasan Şükrü, Mülkiye** 1934 Nr. 43, 20 - 28.

Nitti, F. — Bolşeviklik, Faşistlik ve Demokrasi, tt. **Esat Adil**, Balıkesir 1934, s. 145, (15,5 × 23) . 50. K.

Rossel, V. — Hükümdar Millet, Demokrasinin büyüklük ve küçüklükleri, tt. **Galip Kemali**, Vakıf K. , İst. 1934, s. 146, (12 × 18,5) .

Recai Galip — Parlâmentarizm ve Bugünkü Şekli A. İhsan B. , İst. 1935, s. 62. (16,5 × 24) , K. 50. İst. H. F. M. 1935 (1) 135 - 148; 303 - 321; 487 - 512.

Serdengeçti, E. — Türk kamusal türesinde özgüç kuralı. İst. H. F. M. 1935 (1) 322 - 333.

Gouët, Y. — CARRE DE MALBERG'in Hukuk ve Devlet telâkkisi, tt. **Mustafa Emin, Siyasal Bilgiler** 1935, Nr. 55, 20-24.

Crozat, Ch. — Devlet Şûrası yasaya uygunluk mercii, tt. **Arsal, O.** , Mülkiye 1934 Nr. 38, 20-26, Nr. 40, 17-27.

Crozat, Ch. — Yasaların şekil veya dış kontrolü, tt. **Arsal, O.** , İst. H. F. M. 1935 (1) 415 - 435.

Crozat, Ch. — Şûrayı Devlet Kanunu, tt. **Ferit H. Saymen**, Selâmet B. , İst. 1935, s. 24, (15,5 × 23) .

Crozat, Ch. — Devlet Şûrasının bir kararı hakkında, (Note sur une décision du Conseil d'Etat) **Hukuk Gazetesi** (1934) Nr. 6.

Cudi — Bir Şûrayı kararı üzerine münakaşa, **Hukuk Gazetesi** (1935) , Nr. 7.

İDARE HUKUKU, FİNANSAL KANUNLAR

Sıddık Sami — İdare Hukuku. Sömestr 3 - 4, Güneş B. , İst. 1934, s. 372 (16 × 24) .

Sıddık Sami — İdare Hukuku, Bozkurt B. , İst. 1934, s. 364, (16 × 24) .

Özkan, M. — İdare hukuku ders notları. Birinci sene. Birinci kısım, Köyhocası B. , Ankara 1935, s. 189, (15 × 22,5) .

Sıddık Sami — Türkiyede İdarenin kazai mürakabesi, İst. H. F. M. 1935 (1) 21 - 40.

Crozat, Ch. — İdari Davalar (İdari kaza) (Le Contentieux administratif) tt. **Bülent Nuri, Hukuk Gazetesi** (1934) Nr. 4.

Sıddık Sami — İdarenin takdir hakkı, **Mülkiye** 1934, Nr. 37, 35 - 39.

Sıddık Sami — İdare Hukukunun tatbik sahası ve Salâhiyet ihtilâfları, **Siyasal Bilgiler** 1935, Nr. 46, 19 - 26.

Adal, H. — Tecrübi idare, **Siyasal Bilgiler** 1935, Nr. 51, 17 - 25.

Crozat, Ch. — İdari Kararların Tefsiri, tt. **Bedia, Mülkiye** 1934, Nr. 34, 20 - 25.

Crozat, Ch. — Hasar Nazariyesi, tt. **Orhan Ziya, Siyasal Bilgiler** 1935, Nr. 50, 11 - 16.

Jéze, G. — DUGUIT'in idare hukuku üzerindeki tesiri, tt. **Adal, H. Siyasal Bilgiler** 1935, Nr. 52, 28 - 37.

Osten, N. — İdari mukaveleleri hususî hukuk mukavelelerinden ayıran kriterler **Siyasal Bilgiler** 1935, Nr. 49, 60 - 64.

Sıddık Sami — İdari muamele ve fiillerden devletin mes'uliyeti, **İzmir Barosu Dergisi** 1935, (1), 441.

Sıddık Sami — Fili memurlar, **Siyasal Bilgiler** 1935, Nr. 51, 1 - 6.

Hamdi Halim — Memurun filinden Devletin mes'uliyeti, **İst. Baro M.** 1934 (8) 211 - 226.

Stainof, P. — Memurluğun meslekleştirilmesi. tt. **Hasan Şükrü, Mülkiye** 1934, Nr. 35, 28 - 35.

Hasan Şükrü — Memur Statüsü,, **Mülkiye** 1934 Nr. 39, 36 - 43.

Seyfeddin, H. — İnzibat cezasının mahiyet ve tatbikatı. İnzibat İktidası, **Adliye C.** 1934, 3405 - 3411, 3482 - 3491.

Osman Ergin — Beledi Bilgiler, Matbaacılık ve Neşriyat T. A. Ş., **İst.** 1934, s. 196, (16,5 × 24), K. 100.

Osman Nuri — Belediyelerin kaza hakkı, **Hukuk Gazetesi** (1934), No. 6, (1935) Nr. 7, 8.

Salim — Köy kitabı, kanunlara göre köylünün ve köy heyetinin işleri, **Savaş K.**, Balıkesir 1934, s. 283, (13,5 × 19).

Cezmi Emiroğlu — Bütçeler ve Hazine, **Akba B.** Ankara 1934, s. 248 (16,5 × 24,5).

Cezmi Emiroğlu — Türkiyede Vergi Sistemi. Dördüncü kitap. Mahalli İdareler, **Akba K.**, Ankara 1934, s. 176, (16 × 23,5).

Hasan Tahsin — İlmi Mali ve Maliye Kanunları, **A. Sait B.**, İstanbul 1934, s. 728, (14,5 × 24), K. 500.

Özbey, C. — Mali Kanunlar. **Hukuk Gazetesi** (1935), Nr. 8 - 10.

Cezmi Emiroğlu — Yeni Kazanç Vergisi Kanunu üzerinde mukayeseli bir tahlil, **Damga B.**, Ankara 1934, s. 271 (16,5 × 24).

Yeniay, H. — Ekonomik ve Finansal Kanunlar ve diğer

mevzuat sergisi. Kitap I, Şirketi Mürettibiye B. , İst. 1935, s. 530, (15,5 × 23) . K. 160.

Pelin, A. — Paşmakçı, E. — Kaçakçıları Kovalıyanlara Kılavuz, Zarafet B. , İst. 1935, s. 224, (11,5 × 15) . K. 100.

Karakoç Sarkis — Pullar ve kıymetli evrak, Cihan K. , İst. 1935, s. 84, (16,5 × 23) . K. 50.

HUKUKU MEDENİYE.

Meliti Dano — Mufassal Notlu Kanunlar, Cilt : I. Kanunu Medenî, Nümune B. , İst. 1935, s. 353, (16,5 × 24,5) K. 300.

Ahmet Saki Derin — Medenî Kanunumuz, Özü ve Fihristi, Akşam B. , İst. 1934, s. 64, (11,5 × 18,5) . K. 50.

Suphi Nuri — Hususî Haklar, Hüsnü Tabiat B. , İst. 1934, s. 424, (15,5 × 24) . K. 200.

Laski, H. — Haklar, tt. Türel, A. , İzmir Barosu Dergisi, 1935 (1) . 159.

İmran Öktem, M. — Medenî Kanunumuza göre Hak ve Borçlarımız, Vilâyet B. , Edirne 1934, s. 309, (14,5 × 20,5) . K. 150.

Samim, A. — Şahsın Hukuku, Selâmet B. , İst. 1934, s. 143, (16 × 24) .

Esen, B. — Rüşt yaşı derhal değiştirilmelidir, Hukuk Gazetesi (1935) Nr. 10.

Atabek, R. — İnsan vücudü üzerinde tasarruflar, İst. H. F. M. 1935 (1) 188 - 195.

Özkent, A. — Birinci vekilin azlile, istifasile, vefat ile ikinci vekilin vekâleti kalır mı ? İst. Baro M. 1934 (8) 297 - 300.

Ekrem Cemal — Vakıflar, Cihan B. , İst. 1935, s. 32, (16 × 23,5) . K. 30.

İsmet Yakşi — Medenî Kanunumuzda Evlenme, Boşanma, Matbaacılık ve Neşriyat T. A. Ş. , İst. 1935, s. 174 (14 × 19,5) . K. 75.

Münip Hayri — Nişanlanma mukavelesi, Selâmet B. , İst. 1934, s. 59, (16 × 24) .

Yörük, A. — Evlenmenin tabiiyete tesiri, İzmir Barosu 1935, 1, 125.

Belgesay, M. — Yeniden evlenen baba ve anadan vilâyetin alınması (Le retrait de la tutelle de leurs enfants au père ou à la mère qui remarie) Hukuk Gazetesi (1935) Nr. 7.

Öktem, U. — Terk sebebiyle boşanma davasına tekaddüm eden ihtiyar ne şekilde yapılmalıdır ? İzmir Barosu 1935, 1, 265.

Bridell, M. — Kan muayenesi suretile babalığın tayini, tt. **Selek, H.**, İzmir Barosu 1935 (1), 34.

Galip Bingöl — Nafaka temlik olunabilir mi? **Hukuk Gazetesi** (1934) Nr. 6.

Wieland, C. — Kanunu Medenide Aynî Haklar. Cüz II, tt. **İsmail Hakkı, Bozkurt B.**, İst. 1935, s. 184, (17,5 × 25), K. 60.

Mustafa Reşit — Komşu Hakkı, (Le droit du voisin) **Hukuk Gazetesi** (1934) Nr. 5.

Gültekin, G. — Mülkiyetin muhafazası mukavelesi, **İst. H. F. M.** 1935 (1) 445 - 457.

..... — Mülkiyeti muhafaza aktinin memleketimizdeki vaz'ı hukukisi hakkında bir tetkik, **İst. Baro M.** 1934 (8) 227 - 229.

Serdengeçti, E. — Toprakta benimseme, **Capitolium** 1935 (1) 174 - 181.

Türkkani, H. — Kadastro, **İzmir Barosu** 1935, (1), 313.

Kemal — Gayrimenkul teferrüatı ve ipotek, **İst. Baro M.** 1933 (7) 24 — 35, 74 — 80, 142 — 144, 217 — 224, 280 — 288, 309 - 318.

Ziya Ferit — Taşısız mallarda iktisadî müruru zaman, **İzmir Barosu** 1935, (1), 459.

Özkent, A. — Kira için hapis hakkı, **İst. Baro M.** 1934 (8) 230 - 249.

Samim, A. — Borçlar Hukuku, **Ekspres B.**, İst. 1934, 20 f. (16 × 24).

Veli Saltık — Borçlar, **Köyhocası B.**, Ankara 1934, s. 128, (14 × 20).

Selek, H. — Akitlerin serbestisi prensipi **İzmir Barosu** 1935, (1) 19, 138, 279, 404.

Yeğengil, R. — Hukuk Borçlarında Ahlâk Kaidesi, **Hukuk Gazetesi** (1935) Nr. 10.

Ripert, G. — Medenî borçlarda ahlâk kaidesi, tt. **Cullu, T.** **İzmir Barosu** 1935 (1), 178

Thilo, E. — « LAESIO ENORMIS » ve « CLAUSULA REBUS SİC STANTTIBUS » ile bir para borcunda mücbir sebep hakkında not. tt. **Esen, B.**, **İst. H. F. M.** 1935 (1) 344 - 351.

Esmein, P. — Medenî mes'uliyetin üç meselesi, tt. **Selek, H.**, **İzmir Barosu** 1935, (1), 289, 420.

Vasfi Raşit — Medenî ve Cezaî mes'uliyetler, **Adliye C.** 1934, 3949 - 3952.

Esen, B. — Klâsik kusur nazariyesinin mühim bir istisnası, **İzmir Barosu** 1935, 1. 147.

Nâzım İzzet — Hukukî mes'uliyetler hakkında bir tetkik, *İst. Baro M.* 1933 (7) 457 — 467 ; 1934 (8) 71 — 79, 165 — 176, 301 — 311.

Mustafa Reşit — Tıbbî Mes'uliyetler, *Hukuk Gazetesi* (1934), Nr. 4.

Jhering, R. — Mukavelelerin cira edilmemesinden doğan tazminata dair, tt. **Arsebük, Adliye C.** 1935, 513 - 531.

Ürgüplü, M. — Cismanî zarar halinde verilecek olan tazminatın tesbitini kolaylaştırabilecek bir kıstas, *İst. H. F. M.* 1935 (1) 149 - 155.

Sauvage, E. — Piyasanın yükselme ve alçalması halinde teslimde tevhür yüzünden doğan mes'uliyetler, tt. **Çullu, T. ve Selek, H.**, *İzmir Barosu* 1935 (1), 45.

Elbir, K. — Matlûbun temlikinde borçlunun vaziyeti, *Hukuk Gazetesi* (1935), Nr. 9.

Esen Bülent Nuri — Türk Borçlar Kanununa göre alım, satım, *Bozkurt B.*, *İst.* 1935, s. 74, (15 × 21), K. 55.

Arsebük, E. — Para faizi hakkındaki mevzuatımız, *Adliye C.* 1935, 574 - 582.

Hayri Salim — Tecdit, matlûbun temliki, havale hakkında muhtasar izahat ve küçük bir mukayese, *İst. Baro M.* 1934 (8) 102 - 115.

Belgesay, M. — Mimarın ücreti (Les honoraires des architectes) *Hukuk Gazetesi* (1935) Nr. 10.

KARA VE DENİZ TİCARET HUKUKU

Kemal Sait — Tacirlere kanunî rehber, *Bürhaneddin B.*, *İst.* 1934, s. 149 (12,5 × 17), K. 75.

Sevig, V. — Ticaret Kanunu şerhi I, *Gazetecilik ve Matbaacılık T. A. Ş.*, *İst.* 1935, s. 368, (16,5 × 24), K. 250.

Hirsch, E. — Türk Ticaret Kanununun esaslarına göre ticaret hukuku, tt. **Galip Mustafa, Cihan K.**, *İst.* 1935, s. 246, (17 × 24,5), K. 225.

Hirsch, E. — Ticaret hukuku ilmi, tt. **Arslanlı, H.** *İst. H. F. M.* 1935 (1) 334 — 343, 513 — 523.

Arsebük, E. — Türk Ticaret Hukuku, *Adliye C.* 1935, 122 - 182.

Celâl Bürhan — Holding Şirketleri, *Hakimiyeti Milliye B.*, *Ankara* 1934, s. 20, (15 × 22,5), K. 30.

Adat, M. — Kollektif şirketlerin tasfiyesi, *İzmir Barosu* 1935, 1. 397.

Elbir, A. — Anonim şirketlerde sermayenin azaltılması (La réduction du capital dans les sociétés anonymes), **Hukuk Gazetesi** (1935) Nr. 11.

Adato, M. — Limitet şirketlerinde müddetin temdidî meselesi, **İzmir Barosu** 1935, I. 133.

Namık Zeki — Senedatı ticariye, **Türkiye B.**, İst. 1934, s. 280, (16,5 × 24), K. 250.

Faik Şevket — Emre muharrer senet, hâmilin emrii havalesine muharrer senet, **İst. Baro M.** 1934 (8) 177 - 184.

Hakkı, İ. — « Emre muharrer senet » kaydının senet metninde derç edilmesi lüzumu hakkındaki ihtilâf ve temyiz kararının tahlili, **İzmir Barosu** 1935, I. 390.

Ali Kemal — Deniz Ticareti Hukuku, **Ekspres B.**, İst. 1934, s. 245, (15,5 × 23,5).

Göknîl, M. — Deniz Ticareti Hukuku, **Ulus B.**, Ankara 1935, s. 409, XXII, (16,5 × 24,5), K. 350.

Ahmet Esat — Deniz Ticareti Kanunu ve Kanunu Medenimiz, **İst. Baro M.** 1934 (8) 33 - 40.

Adato, M. — Deniz Ticareti Kanununda armatörün gemi ve navluna münhasır kalan mes'uliyeti, **İzmir Barosu** 1935, I. 260.

Haşim Refet — Sinaî Hukuk, **Arkadaş B.**, İst. 1934, 10 f. (17 × 27).

ADLIYE TEŞKİLÂTI VE AVUKATLAR

Kâşif, M. — Adli Tebligat Rehberi, **Sinan B.**, İst. 1934, s. 68, (13,5 × 20,5), K. 50.

Şükrü, H. — Dava Takip Rehberi **Cihan K.**, İst. 1934, s. 272, (14 × 21), K. 120.

Özkan, S. — Bizde mahkemeler teşkilâtı hakkında düşünceler, **İzmir Barosu** 1935, (1), 87.

Mahmut Nedim — Asrî bir ceza mahkemesi nasıl olmalıdır? **Adliye C.** 1934, 3820 - 3825.

Belgesay, M. — Yeni Hâkimler Kanunu, **İst. H. F. M.** 1935 (1) 67 - 78.

Belgesay, M. — Adliye: Birinci kitap, **Şirketi Mürettibiye B.**, İst. 1935, s. 58, (16 × 23,5) K. 60.

Türel, A. — Mahkemelerin kazai olmıyan vazifeleri, **İzmir Barosu** 1935, I. 383.

Sabri Aksoyet — Haşiyeli Adli Harc Tarifesi Kanunu, **Ticaret B.**, İzmir 1935, s. 137, (13,5 × 19).

İnce R. — Avukat, **İzmir Barosu** 1935, I. 122.

Lepaulle, P. — Avukatlar, tt. **Şevki, M.**, İzmir Barosu Dergisi 1935, (1), 434.

Cevat Abdurrahim Cucun — Avukatlara kolaylık, Bankalar B., İst. 1935, s. 318, (9, ' × 14), K. 100.

Payen, F. — Baro San'at ve Vazife tt. **Ökzent, A.** Arkadaş B., İst. 1935, s. 262, (14 × 23), K. 150 .

HUKUK MUHAKEME USULLERİ VE İCRA VE İFLÂS HUKUKU

Belgesay, M. — Yeni Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu şerhi, cilt 2, Nümune B., İst. 1935, s. 212, (15 × 24) K. 200.

Ansay Sabri Şakir — Hukuk Muhakeme Usulleri, Ulus B. Ankara 1935, s. 132, (16,5 × 24), K. 125.

Yusuf Kemaleddin — Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununda yapılan değişiklikler ve bunları icap ettiren sebepler, Adliye C. 1935, 64 - 93.

Hakkı Güler — İcra ve İflâs Kanunu Önderi, Aydın B., Aydın 1935, s. 143, (13,5 × 19,5), K. 75.

Mustafa Reşit — Yeni İcra ve İflâs Kanunu Şerhi, Güneş B., İst. 1934, s. 336, 32, (17 × 25), K. 400.

Mustafa Reşit — Borçlunun mal kaçırması, (Cession de biens par le débiteur) **Hukuk Gazetesi** (1934) Nr. 6.

Onat, A. — İcra işlerimizin görünüşü, **Hukuk Gazetesi** (1935), Nr. 7.

Akkan, İ. — Konkordatolarda on günlük iltihak müddeti, İst. Baro M. 1934 (8) 312 - 318.

CEZA VE CEZA USULÜ HUKUKU

Tahir — Ceza Hukuku, Bozkurt B., İst. 1934, s. 415, (15,5 × 24), K. 300.

Tahir — Ceza Muhakemeleri Usulü, Bozkurt B., İst. 1934, s. 472, (15,5 × 24), K. 300.

Danışman, T. — Türk Ceza Kanunu. İkinci ve üçüncü kitaplar, Cihan K., İst. 1935, s. 279, (14,5 × 20,5), K. 50.

Fuat Sedat — Ceza ve Ceza Usulü Kanunu. 2 inci cilt, Cihan K., İst. 1934, s. 129, (16 × 24), K. 75.

Asım — Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun son tabkiyata müteallik ahkâmı üzerinde dair tetkikler, Adliye C. 1934, 3826 - 3848.

Kantar, B. — Ceza Muhakemeleri Usulü. Birinci kitap, Köyhocası B., Ankara 1935, s. 215, XIX, IV, IV, (13,5 × 19), K. 160.

Yusuf Cemal — Taksiyeli Türk Ceza Kanunu ve mevkii meriyete vaz'ına dair kanun, Cihan K., İst. 1935, s. 351, (12,5 × 17), K. 75.

Rifat Taşkin — Askerî Ceza Kanununun serhi ve Ordu Dahilî Hizmet Kanunu, Akşam B., İst. 1935, s. 352, (12 × 16), K. 200.

Tahsin Sabri — İcrada Ceza, Umumî Hapishane B., İst. 1935, s. 361, (14,5 × 20,5), K. 150.

Türel, A. — Jüri, İzmir Barosu 1935, (1), 189.

Campos, C. — Adsız cürüm ve kıyas yolile tefsir, tt. Mee-nemenci, H., Adliye C. 1935, 183 - 189.

Natık, H. — Ceza hukukunda klâsik ve pozitivist mektepler, İzmir Barosu 1935, 1. 151.

Politis, M. — Ferdî öçten (intikam) ammenin öcüne doğru, tt. Erker, H., İzmir Barosu 1935, (1), 431.

D'Amelic, M. — Kodların ufulü, tt. Akgüç, A., İzmir Barosu 1935 (1), 284.

D'Amelio, M. — Muvæffakiyet ve hukuk, tt. Akgüç, A., İzmir Barosu 1935, (1), 416.

Roux, J. — Tehlikesi büyük suçlar, tt. Natık, H., İzmir Barosu 1935 (1), 168.

Erker, K. — Yeni ceza hukukunda suçlu ve suç, İzmir Barosu 1935, 1. 270.

Fokonne, M. — Ceza şahsileşiyor ve hafifliyor, tt. Erker, K., İzmir Barosu 1935, (1), 308.

Belloni, M. — Cezanın şahsileştirilmesi, tt. Natık, H., İzmir Barosu 1935, (1), 40.

Erker, H., — İçtimaî müdafaa, ceza ve ceza siyaseti, İzmir Barosu 1935, 1. 410.

Natık, H. — Ceza hukukunda tefsir esasları, İzmir Barosu 1935, 1. 15.

Ali Rıza — Mevzuatımızda para cezaları, Adliye C. 1934, 3592 - 3609.

Fahri — Şahadet ve Psikolojisi, Adliye C. 1935, 483 - 503, 532 - 556, 583 - 595, 623 - 638.

Fahreddin Kerim — Ruh hekimliğinin adli sahadaki ehemmiyeti (L'importance de la psychiâtrie en matière judiciaire). Hukuk Gazetesi (1934), Nr. 5.

Özbey, C. — Sırların meydana çıkarılması, Hukuk Gazetesi (1935) Nr. 7.

Cevdet Ferit — Hataen ölüme sebebiyet (L'homicide involontaire) , **Hukuk Gazetesi** (1935) Nr. 8.

Belgesay, M. — Dava esasında ne gibi hakaretler, suç değildir ? (Quel genre d'insultes, proférées ou écrites au cours d'un procès n'entraînent pas des poursuites judiciaires) **Hukuk Gazetesi** (1935) Nr. 8.

Cevdet Ferit — Ceza Muhakemeleri Usulünde yeni tadil teklifleri, **Hukuk Gazetesi** (1935) Nr. 11.

Cevat Hakkı — Tekerrürü Cürüm ve Anthropometrie (Récidive et Bertillonage) **Hukuk Gazetesi** (1934) , Nr. 3.

Cevat Hakkı — İftira bahsi (Calomnie) **Hukuk Gazetesi** (1934) Nr. 2.

Rabinovvicz, L. — Hapishane terbiyesi muasır telâkkisinin piştarı sıfatile Charles Lucas, tt. **Ziya** , **Adliye C.** 1934, 3672 - 3682, 3688 - 3696, 4031 - 4032.

HUKUKU DÜVEL, DEVLETLER HUSUSİ HUKUKU

Cemil, M. — Hukuku düvel. İkinci kitap : Devletler arasında münasebet, Devlet Reisleri, Hariciye Vekilleri, Elçiler, Konsoloslar, A. İhsan B. , İst. 1934, s. 346, (16,5 × 24) , K. 250.

Strupp, K. — Cihanşümullük ve Mıntakavilik, tt. **Menemenci, E.** , **Mülkiye** 1934, Nr. 34, 3 - 8

Strupp, K. — Hukuku düvelin kaynakları meselesi, tt. **Bülent Nuri**, **Hukuk Gazetesi** (1934) Nr. 5.

Suphi Nuri — Sèvres ve Lausanne, **Arkadaş B.** , İst. 1934, s. 46, (16,5 × 24) , K. 25.

Türel, A. — Uluslar arası Daimi Adaelt Divanı, **İzmir Barosu** 1935, 1, 253.

Hrabar, V. — Saint Augustin'in Uluslararası hukuk doktrini, tt. **Mustafa Emin**, **Siyasal Bilgiler** 1935, Nr. 48, 8 - 13.

Bayramoğlu, F. — Arsiulusal hava rejimi, **Siyasal Bilgiler** 1935, Nr. 54, 10 - 17.

Strupp, K. — Hava ve mukabelei bilmisil hukuklarına ait günün meselesi, tt. **Said, C.** , **İst. H. F. M.** 1935 (1) 113 - 122.

Scelle, G. — Arsiulusal Hükümet Teorisi, tt. **Bayramoğlu, F.** , **Siyasal Bilgiler** 1935 Nr. 52, 12 - 16.

Bilsel, C. — Memurların yaptığından Devletlerin arsiulusal mes'uliyeti, **İst. H. F. M.** 1935, (1) 1 - 20.

Mehmet Ali Ayni — Yollar ve Hudutlar, **Hukuk Gazetesi**, (1934) , Nr. 3.

..... — Ecnebilerin Hukuku Ammesi, Ankara Hukuk Fakültesi, Ankara 1035, s. 22. (16 × 23,5).

Abdülhak Kemal — Devletler hususî hukuku bakımından evlenme, *İst. Baro M.* 1934 (8) 250 - 269 .

Adatto, S. — Bir memleketin kanunlarına tevfikân teşekkül eden bir şirket o memleketin tabiiyetini iktisap eder mi ? *İst. Baro M.* 1934 (8) 280 - 284 .

Saymen, F. — Provision hukuku ve kanunlar ihtilâfı *İst. H. F. M.* 1935 (1) 196 - 212.

Adato, M. — Ecnebi bir memleket muhakemesinin ilânı iflâs kararının memleketimizdeki kıymeti kanuniyesi ve hukukiyesi, *İzmir Barosu* 1935, 1. 8.

YABANCI HUKUK, HUKUK MUKAYESESİ, HUKUK BİRLEŞMESİ

Crozat, Ch. — Fransız Amme Hukukunda mukavele harici kusurdan doğan mes'uliyet, tt. **Saymen, F.**, *İst. H. F. M.* 1935 (1) 281 - 302.

Goodhart, A. — Amerikan Hukuk Telâkkisi, tt. **Hasan Şükrü, Mülkiye** 1934 Nr. 41, 21 - 24, Nr. 42, 22 - 28.

İsmail Hakkı — Amerikan Belediye idaresinde yeni temayüller, *Mülkiye* 1934 Nr. 45, 40 - 45.

Hikmet, S. — Belçika ve Fransada mahalli umumî toplulukların birleşmesi, *Mülkiye* 1934 Nr. 36, 36 - 41, Nr. 38, 27 - 29.

Claudet, H. — İngilizler hâkimlerinin istiklâlini ve bitarafliğini nasıl temin ediyorlar ? tt. **Abdülhak Kemal, Mülkiye** 1934, Nr. 41, 25 - 28, Nr. 42, 29 - 32.

Şinasi Zihni — Fransa, İtalya, Almanya ve İngiltere Adli Teşkilâtları, *Adliye C.* 1934, 3777-3789, 3849-3868, 3915-3934.

D'Amelio, M. — Fransada adli ıslahat, tt. **Akgüç, A. Adliye C. 1935, 312 - 316.**

Türel, A. — Fransada Medenî hukukun tekâmülü, *İzmir Barosu* 1935, (1), 62.

Baykara, H. — Sovyet Rusyanın ceza sistemi, *Adliye C.* 1935, 445 - 452.

Belym, L. — İtalyada cezaların infazı sistemi, tt. **Ankan, B.**, *Adliye C.* 1935, 243 - 298.

Casabianca, P. — İtalyan yeni Ceza Kanunu, tt. **Ankan, B. Adliye C. 1935, 199 - 211.**

Taşkın, R. — Almanyada ceza evleri ve bu evlerde tatbik

olunan rejim, **Adliye C.** 1935, 673 - 692.

Hirsch, E. — Polîçe ve çek hukukunun birleştirilmesine dair Genevre uyuşması, tt. **Yavuz, Mülkiye** 1934 Nr. 35, 24 - 27, Nr. 36, 32 - 35.

Devres, M. — Kanunların birleşmesine doğru ilk adım, **İzmir Barosu** 1935 (1), 214, 321.

Schwarz, A. — Yabancı bir hukukun alınması ve benim - senmesi, tt. **Mustafa Emin, Siyasal Bilgiler** 1935 Nr. 56, 4 - 14.

MECMUALAR

Adliye Ceridesi

Adliye C.

Adliye Vekâleti

Aylık

İstanbul (Ankara)

300 Kş.

Capitolium, Roma Hukuku ve Tarihi Mecmuası, Romanorum Iuris et Historiae Commentaria

Capitolium

Şemseddin Talip.

Üç ayda bir

İstanbul

200 Kş.

İstanbul Baro Mecmuası

İst. Baro M.

Necati Yalım

Aylık

İstanbul

400 Kş.

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası.

İst. H. F. M.

Sıddık Sami, Ebulûlâ Mardin, Richard Honig,

Charles Crozat, Şemseddin Talip.

Üç aylık

İstanbul

100 Kş.

İzmir Barosu Dergisi

İzmir Barosu

Üç aylık

İzmir

100 Kş.

Mülkiye, Aylık İçtimai İlimler Mecmuası.

Mülkiye

Hasan Şükrü

Aylık

İstnabul

300 Kş.

Siyasal Bilgiler « Mülkiye »

Siyasal Bilgiler

Hasan Şükrü Adal

Aylık

İstanbul

300 Kş.

Hukuk Gazetesi

Cevat Hakkı Özbey

İki aylık.

İstanbul

20 Kş. (Bir nüshası) .

KAZANÇ VERGİSİ VE TATBİKATI

Yazan : *NIHAT ALI UÇUNCU* Cumhuriyet Matbaası 1938. 616 sahife

Memleketimizde malî hukuk literatürü, içtimai ve iktisadi hayatta malî kanunların işgal ettiği ehemmiyetli ve geniş mevki ile hiç te mütenasip olmıyan bir kaç esere inhisar etmektedir. Vakıa sayın Profesörümüz İbrahim Fazıl Pelinin piştarlık ettiği ve bugün de ön saftaki şerfeli mevkiini muhafaza etmekte bu -

lunduğu malî mevzular üzerindeki neşriyat silsilesi, gün geçtikçe artıyor; gerek kemiyet ve gerek keyfiyetçe yükseliyor. Yalnız bu neşriyat, daha ziyade malî ve iktisadî nazariyelerin izahile kanaat edip ancak lüzum görülen yerlerde malî mevzuata işaretle geçtiklerinden hukukî ilimler sahasından ziyade iktisadî ilimler ashasına mal edilmek icap eder. Halbuki malî hukuk, başka memleketlerde pek haklı olarak diğer branşlardan daha mütekâsif bir faaliyet ve alâkanın mevzuudur.

Bu satırlarla memleketimizin malî hukuk literatürünü zenginleştirme teşebbüslerinin ilk ciddî ve esaslı mahsulünü okuyucularımıza tanıtmaya maksadını güdüyoruz. Değerli arkadaşımız Maliye Vekâleti Varidat Umum Müdür muavini **Nihat Âli Üçüncü**, 616 sahifelik muazzam bir cilt halinde «Kazanç Vergisi» kanununun mükemmel bir şerhini hukuk edebiyatımıza hediye etmiş bulunuyor. Eserin bilhassa alâkadarlar arasında böyle bir me'haza duyulan iştiyakı karşılama noktasından uyandıracağı ilgi ne kadar aşikâr ise, onu titiz bir itina ile hazırlamış olan şahsın bu mevzu üzerindeki salâhiyet ve liyakati de okadar tereddüt götürmez. **Nihat Âli Üçüncü** her şeyden önce, bilhassa kendi hakikî ihtisas sahasına ait bir mevzuu seçmek isabetini göstermiş olmasından dolayı tebrik etme ihtiyacını çok samimî olarak duyuyoruz.

Eserin kıymeti, sadece tatbikat sahasında ve işin içerisinde olgunlaşmış bir salâhiyettar kalemden çıkmış olmasından ibaret değildir. Ciddiyet ve titizliği nisbetinde ilmî hassasiyetini de yakından tanıdığımız **Nihat Üçüncü**, eserin mükemmelliğini temin hususunda elden gelen ve gelmeyen her şeyi yapmıştır. Sade ve açık bir ifade, ilmî ve metodik bir tasnif, muhtelif bahisler arasındaki insicamı tesis eden çözülmeyen bir bütünlük, eserin karakteristiğini teşkil etmektedir. Metnin hazırlanmasında en yeni mevzuatın esas tutulmuş ve tab'ının nefaseti hususunda da her türlü fedakârlıktan çekinilmemiş olması bu meziyetlere inzıman ediyor. Kazanç Kanununun bu çizdiğimiz şartlar içerisinde açık bir tahlil ve teşrihi yapıldıktan, hususiyetleri belirtildikten sonra tatbikat bakımından kazaî hüccet mahiyetinde olan Şûrayı Devlet kararları da kitaba ilâve olunmuştur. Nihayet memleketimizde

pek az görülen bir itina ile hazırlanmış olan **Tahlili fihrist**, eşsiz denecek bir mükemmeliyettir. Bu sayede her kesin alâkadar olduğu mevzua aid bütün bilgileri, altı yüz küsür sahifelik malûmat mahşerinin içerisinde toplayıp çıkarması en az emek ve zamana mal olacaktır. Bunun, bilhassa tatbikatçılar için büyük ehemmiyet ve kıymetini belirtmeye bile hacet yoktur.

Bütün bu meziyetleri haiz bulunan şerhte, ilmî mükemmeliyet iştiyatı iki eksikle karşılaşılıyor : Kitabın başında kazanç vergisi sistemimizin geçirmiş olduğu tekâmül safhalarına ait kısa bir tarihçe ile bu sistemin, umumî ve nazari esaslarının sentetik bir izahı yer almalıydı. **Nihat Üçüncü** daha ziyade Kazanç Vergisi Kanununun tatbikatı ile alâkadar olanları düşündüğü ve kitabın hacmini ilk bakışta cesaret kırıcı bir şekle sokmayı istemediği için bu dileklere cevap verememe vaziyetinde kalmış ve esere daha ziyade ilmî bakımdan ilgilenen bizleri bu hususta mahzun bırakmış olsa gerektir. Tükenmez enerjisiyle ciddi ihtisastan ya ayrı ve müstakil bir eser halinde yahut ta kitabının pek yakında ihtiyaç hasıl olacağını tahmin ettiğimiz ikinci tab'ında bu iştiyakımızı gidermesini beklemek hakkımızdır. sanırım.

Eserin adı da kısaltma endişesinin kurbanı olmuş görünüyor. « Kazanç Vergisi ve Tatbikatı » , daha ziyade teknik bir talimata yahut ta sahai mer'iyet tahdit edilmeksizin alel'itlâk bu verginin mahiyetini anlatan bir kitaba yakışır isimdir. Halbuki kısaltma başka tarzda yapıp ta meselâ : « Kazanç Kanunu Şerhi ve Tatbikatı » denseydi; yahut biraz daha uzun bir başlık konsaydı doğrudan doğruya memleketimiz mevzuatını esas tutan kitabın muhtevası, daha açık ortaya konmuş olurdu. Mükemmeliyet iştiyakına istinat eden bu mülâhazalarımızın, eserin yukarıda belirttiğimiz yüksek kıymetini asla küçültmeyeceğini söylemeye bile hacet yoktur.

Dr. YAVUZ

* * *

G. SAUSER-HALL. — *La Clause-Or dans les Contrats publics et privés.* - 1938, 132 sahife (Extrait du Recueil des Cours) . —

Fakültemiz Medeni Hukuk kürsüsünü birkaç sene işgal edip

Türk hukukçularına bazı eserler ¹⁾ bırakmış olan Profesör Sauser-Hall geçen sene Lâhey Beynelmîl Hukuk Akademisinde vermiş olduğu dersleri neşretmiştir. Medenî hukuk sahasında olduğu kadar beynelmîl hukuk sahasında da şöhret sahibi bulunan sayın Profesör kitabında şu meseleyi tetkik etmektedir : Tarafların mukavele akdettikleri andan tediye anına kadar para kıymetten düşerse, yani bir hasar husule gelirse, bu hasar kime ait olacaktır? Malûm olduğu üzere Borçlar Kanunumuz 83 üncü ve İsviçre Borçlar Kanunu 84 üncü maddelerile bu suale cevap vermişlerdir. Fakat bu maddeler meseleyi tamamen halletmezler çünkü Federal mahkemenin dediği gibi « bu maddeler borçlunun **ne şekilde** tediye edeceğine dair olup **ne miktar** tediye buluna-acağına dair değildir » ²⁾ .

Umumî harbden sonra parasının kıymeti düşmemiş olan memleket yok gibidir ; en sağlam olarak telâkki edilen İngiliz lirası, dolar, florin, İsviçre frangı bile büyük tenezzüle uğramışlar ve bu yüzden mukavelelerin ifası güçlükler arzemiş ve birçok ihtilâflara yol açmıştır.

1.— Profesör Sauser-Hall kitabının methal kısmını teşkil eden birinci babında bu müşkülleri tebarüz ettirdikten sonra para kıymetlerinin tenezzülüne karşı tarafların tevessül ettikleri tedbirleri ve bunların başlıcası olan altın şartını (clause-or) ve bu şarta benzer diğer bazı şartları izah ederken bunların pratik sahada ne surette tecelli ve tahakkuk ettiğini beyan ediyor.

2. — Kitabın ikinci babı altın şartının hukukî mahiyetine hasredilmiştir. Müellif bu şartı nakdî bir borç olarak telâkki ediyor ve devletin bir kanunla bu gibi şartların hükümsüz olduğunu kabul etmesi borcun ortadan kalmıyacağı neticesine varıyor. Bu iddiasını ispat için altın şartını altın kıymet şartı (clause valen-or) ve altın para şartlarına (clause mannaie-or) tefrik ediyor ve bunun neticesi olarak devletin bir kanunla bu gibi şartların hükümsüz olduğunu kabul etmesi borcun ortadan kalkmıyacağı esasını istihraç ediyor. Bu iddiasını ispat için altın şartını

¹⁾ Introduction à l'étude du droit Civil turc. - Le droit des obligations (tercümesi Hukuk Fak. Mecmuasında)

²⁾ 23 Mayıs 1928 tarihli karar; A. T. F. 54, II, 266.

altın kıymet şartı (clause valeuror) ve altın para şartlarına (clause monnaie-or) tefrik ediyor ve bu şartlardan birincisini alternatif bir borç telâkki ederek borçlardan birinin sukutu diğerrinin ifasını icap ettirdiği neticesine varıyor ; ikinci şarta gelince, burada biri aslî diğeri fer'î olmak üzere iki borcun mevcudiyetine kani olduğunu birçok delillerle ispat ediyor. Bundan sonra (yine aynı bap dahilinde olmak üzere) jürisprüdansın bu hususta almış olduğu vaziyet tetkik edilerek sırasile Fransız ve Alman mahkeme içtihadları bir taraftan, anglo-sakson mahkeme içtihadları diğertaraftan tahlil ediliyor. Bundan sonra müellif kendi içtihadını byean ederek Lâhey Beynelmîlel Adalet Divanının bu hususta kabul ettiği prensiplerin doğruluğuna işaret ediyor.

3. — Üçüncü bir bapta müellif altın şartına karşı devletlerin giriştiği savaşı tetkik ediyor. Filhakika siyasi veya ekonomik sebeplerle parasının kıymeti tenezzül eden devletler, bu gibi şartların müteberriyeti kabul edildiği takdirde borçlular için mukavelelerin ifası çok ağır ve istenilen gayeye erişmenin çok müşkül olacağını göz önünde bulundurarak bu şarta karşı savaşmışlardır. Maamafih bütün devletler aynı vaziyeti almış değillerdir : Bazıları (Birleşik Amerika Devletleri gibi) ³⁾ bu şartı keenlemykûn addetmişlerdir ; son zamanlarda Kanada, Brezilya, Romanya, Yunanistan, Bulgaristan, Danimarka, Mısır, Yugoslavya, İtalya, Macaristan ve Norveç hükûmetleri bu yola girmişlerdir. - İkinci bir grup ta dahili ve haricî münasebetleri tefrik ederek mezkûr şarta nisbî bir müteberriyet tanımaktadırlar. Bu meyanda Fransa, Belçika, Holanda, Almanya, Avusturya, Polonya yer almaktadır. - Nihayet üçüncü bir grup ta mezkûr şartı her türlü tahditten âri olarak sahih ve muteber addetmektedir : Bunlar İngiltere, İsveç ve İsviçredir. - Müellif Türkiye, İspanya, Portekiz, Çekoslovakya, Finlândiya, Rusya gibi devletlerden hiç bahsetmemiştir.

4. — Beynelmîlel mahiyeti haiz mukavelelerde ve bilhassa beynelmiell âmme istikrazı meselelerinde ⁴⁾ devletlerin aldığı bu

³⁾ Roosevelt'in 1933 ve 1934 senelerinde neşrettığı *Emergency Banking Act, Joint Resolution* ve *Gold reserve Act* kanunları.

⁴⁾ Meselâ Sırp istikrazları hakkında, Sırp - Kroat - Sloven hükûmetinin beynelmîlel adalet divanında ikame ettiği dava.

vaziyet bir kanunlar ihtilâfı doğurmuştur. Meselâ Amerika ile (ki bu şartı keenlemyekûn addediyor) İngiltere arasında (ki bu şartı tamamen muteber addediyor) böyle bir mesele mevzuu bahs olsa hangi devletin kanununa itibar edilecektir ? Bu mesele okadar karışık ve okadar münakaşalıdır ki hâlen halledilmiş olduğu söylenemez. Profesör Sauser-Hall evvelâ altın şartının hududunu tayin için hangi kanuna müracaat edilmesi icap ettiğini beyan ettikten sonra altın - borç tediyesinde borcun özü ile, borcun teferrüatı arasında bir tefrikin yapılması lüzumundan, daha sonra altın şartının muteber olduğunu anlamak için hangi kanunun kabili tatbik olduğundan ve nihayet altın şartını havi bir borcun ifasının hangi kanunun şümulüne girmesi icap ettiğinden bahsediyor. Bu meyanda altın şartına karşı isdar edilen kanunların mülkî olduklarına, altın şart ile ecnebi intizamı âmmesi arasındaki münasebetlere işaret ediyor. Ve nihayet vardığı netice, bu sahada umumiyet itibarile irade serbestisinin hâkim olduğu ve binaenaleyh hâkimin ancak *lex fori* ile bağlı bulunduğudur. Meseleyi biraz daha incelemek için müellif bir beşinci fasıl açıyor.

5. — Müellif kitabın bu son faslında hususî ve âmme mukavelelerindeki altın şartının beynelmilel şümulünü araştırıyor. Bunun için bu bap üç kısma ayrılmış ve birinci kısımda âmme mukavelelerinde altın şartının şümulü tetkik ediliyor : Burada evvelâ âmme mukavelesinden ne kastedildiği araştırılırken, bazı müellifler tarafından sırf iktisadî bakımdan yapılan âmme mukavelesi tarifi reddedilerek sırf hukukî bir tarif kabul ediliyor. (Âmme mukavelesinden maksad siyasî tâbir edilen mukaveleler olup, borç münasebetinin mahiyet ve menşei ne olursa olsun, iki devlet arasında mün'akit mukavelelerdir.) ⁵⁾ Böyle bir mukaveleye dercedilen altın şartı, devletler umumî hukuku kaidelerine tâbi milli kanunla halledilir bir keyfiyet değildir. Bu vadide yerleşmiş olan mukavelelere riayet (*pacta sunt servanda*) kaidesine binaen hiç bir âkit devlet tekabül ettiği borcu tediye den resen imtina edemediği gibi, bu borcu tahdit dahi edemez.

Bu faslın ikinci kısmında bir devletle hususî bir fert arasında akdedilen mukaveleye böyle bir şart vâz'ının mukadderatı tetkik ediliyor. Yukarıdaki tarife nazaran müellif böyle bir akti hu-

⁵⁾ Bak. sah. 98.

susî hukuka müteallik bir akt olarak telâkki ediyorsa da müeyyide ve tatbiki icap eden kanun bakımından böyle bir mukavele ile alelâde hususî bir mukavele arasında farklı prensiplerin tatbiki lüzumunu kabul ediyor. Bu hususta Lâhey Adalet Divanının tesis ettiği üç esaslı kaidenin doğruluğuna işaret ederek bunlara taraftar olduğunu bildiriyor. - Bu kaideler şunlardır: 1) Esas itibarile devlet istikrazlarına kabili tatbik olan kanun (lex obligationis) istikraz eden devletin kanunudur; 2) Maamafih irade serbestisi kaidesine binaen bir devlet uhdesine terettüb eden mükellefiyetleri sarîh veya zımnî olarak başka bir kanuna tâbi tutabilir; 3) Nihayet devlet istikrazının vahdeti esasına binaen bütün alacaklılar bir tek ve aynı kanuna tabidirler. - Müellif bu kaidelerin birçok devleler tarafından dahilî hukukta tatbik edilmekte olduğunu mahkeme içtimatlarile de gösteriyor.

Bu faslın son bir kısmında hususî şahıslar arasında mün'akit mukavelelere dercedilen altın şartının hangi kanuna tabi olduğunu kestirmek için Profesör Sauser-Hall bazı tefrikler yapıyor: Evvelâ tarafların altın şartını lâğveden bir devlet kanununun tatbik edileceğini sarahaten kabul ettiklerini mülâhaza ederek, bu halde lex obligationisin salâhiyetli olduğu ve fakat mes'ele bu devlet mahkemelerinden başka bir mahkemeye intikal ederse, intizamı âmme sebeble mezkûr kanunun kabiliyeti tatbikiyesinin zail olacağı neticesine varıyor. (Bu münasebetle müellif option de change ve option de place meselelerine temas ediyor.) Bu fikrini bir çok mahkeme kararlarile teyit ediyor. - Sanien tarafların altın şartını kabul eden bir devletin kanununun tatbik edileceğini sarahaten kabul ettiklerini nazarı itibara alıyor: burada lex obligationis'in haricde de tatbiki lâzım geldiği söyleniyor. - Fakat taraflar kabili tatbik olan kanunu sarahatle tayin etmemişlerse vaziyet ne olacaktır? Müellif üçüncü olarak bu noktayı tetkik ediyor ve devletler hususî hukukunun klâsik prensiplerinden ayrılmıyarak, iradenin istiklâli esasına müsteniden lex foriye salâhiyet tanıyor⁶⁾. Maamafih altın istikrazı meselelerinde istikraz senedleri-

⁶⁾ Bak. Prof. Muammer Raşit Sevig, Dev. Hus. Huk. , İst. 1937, cilt I, sah. 464.

nin muhtelif memleketlerde tedavül edeceğine, ve istikrazın bir kül teşkil ettiği kaidesine binaen, bir tek kanunun tatbiki faidesini izah ederken bu kanunun da ya borçlunun ikametgâhı kanununun veya istikraz senedlerinin tedavüle çıkarıldığı mahal kanununun olması icap ettiğini ileri sürüyor; ve ekser hallerde bu iki kanunun tedavül ettiğini işaret ediyor. - Şayet borç bir ipotekle temin edilmiş ve ipotek de altın şartile tescil edilmiş ise hangi kanunun tatbik edilmesi icap ettiği meselesini dördüncü olarak incelerken, 7) müellif mutlak olarak lex rei siteanın salâhiyetli olduğunu bildiriyor ve esbabı mucibe olarak borç ile teminatın çok sıkı bir surette bağlılığını ve tarafların rızalarına uygunluğunu söylüyor. - Nihayet beşinci bir kısımda müellif bir tediye mahallinin tayin edilmiş olmasile vaziyetin ne veçhe arzedeceğini izah ediyor : Tediye mahallinde tediye edilecek para ile borç mahallinde istikraz edilen altın para arasında bir fark bulunursa, para borçlarının ifanın imkânsız olmasile sukut etmeyeceği umumî kaidesine dayanarak, bu farkın tediyesi lâzım geldiği fikrinde olduğunu bildiriyor. Bu meyanda Alman Temyiz mahkemesinin bir kararile Stockholm İstinaf mahkemesinin çok calibi dikkat bir kararını zikrediyor.

Netice : Devletlerin mütenevvi kanunlarile mahkemelerin muhtelif kararları tetkik edilince gayet açık ve basit görünen altın şartının ne kadar zıd kararlara ve alacaklıların hakkını ihlâl eden ve hiç bir hukukî esasa istinat etmiyen hükümlere tesadüf edilmektedir. Bunlar arasında yalnız Lâhey Adalet Divanının kararlarile Holanda Yüksek mahkemesinin kararları adalet ve ilme müstenit kararlar olarak tebarüz etmektedir. Fakat Lâhey Adalet Divanının mecburî mahiyette olmadığını söylerken Profesör Sauser-Hall birçok müşkülâtın önüne geçmek için bu gibi mukavelelere tahkim şartının ilâvesini tavsiye ediyor.

Çok ihatalı ve şümüllü olan bu etüdü bir bibliyografya listesi takip etmektedir. Her sahifesinde birçok müelliflere atıflar yapılmakta, muhtlif memleketlerin mahkeme kararları zikredilmektedir. Lisansı açık, okunması gayet kolay olan bu eser belki de altın şartının beynelmilel mahiyeti hakkında yazılan eserlerin en iyisidir.

Ferit H. SAYMEN

7) Böyle bir kaydın İsviçrede kabil olamayacağı işaret ediliyor.